

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

- Betreft: - Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering waarbij de hevige regenval die zich voordeed op 11 en 12 mei 2023 en op 12 september 2023 als rampen worden erkend en waarbij de geografische uitgestrektheid van die rampen wordt afgebakend
- Definitieve goedkeuring

Samenvatting

Op 11 en 12 mei 2023 en op 12 september 2023 heeft hevige regenval schade veroorzaakt op het grondgebied van het Vlaamse gewest.

Dit schadelijke weersverschijnsel werd afgetoetst aan het financiële erkenningscriterium en aan de vereiste wetenschappelijke erkenningscriteria, gesteld in artikel 4 van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 oktober 2020 tot uitvoering van het decreet van 5 april 2019 houdende de tegemoetkoming in de schade die aangericht is door rampen in het Vlaamse Gewest.

De bevoegde wetenschappelijke adviesinstanties KMI en VMM bevestigen dat de hevige regenval op 11 en 12 mei 2023 in de gemeente Herent en de hevige regenval op 12 september 2023 in de gemeente Zutendaal voldoen aan de vereiste wetenschappelijke erkenningscriteria die van toepassing zijn op de schademeldingen die burgers en ondernemingen hebben ingediend.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Dit ontwerp van besluit heeft betrekking op het beleidsveld rampenschade.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het advies van de Inspectie van Financiën werd gegeven op 4 juli 2024.

Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het budgettair beleid, werd gegeven op 21 augustus 2024.

Het wetgevingstechnisch advies is niet vereist, conform aanwijzing 297 van de omzendbrief 219/4 betreffende wetgevingstechniek, omdat het een ontwerpbesluit betreft dat meer dan eens in dezelfde vorm voorkomt.

Het advies van de afdeling wetgeving van de Raad van State is niet vereist, conform artikel 3, §1, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, omdat het ontwerp van besluit geen reglementair karakter heeft: het betreft de toepassing van reeds bestaande rechtsregels op een concrete situatie, zonder dat er nieuwe rechtsregels aan worden toegevoegd.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

1. Situering

Op 11 en 12 mei 2023 heeft de gemeente Herent te maken gehad met hevige regenval. Op 12 september 2023 heeft de gemeente Zutendaal te maken gehad met hevige regenval.

Het Vlaams Rampenfonds heeft een onderzoek gevoerd naar de eventuele erkenning van deze uitzonderlijke weersomstandigheid als ramp.

Het decreet van 5 april 2019 houdende de tegemoetkoming in de schade die aangericht is door rampen in het Vlaamse Gewest, vormt de basis om uitzonderlijke schadelijke weersverschijnselen als ramp te erkennen. Hoofdstuk 2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 oktober 2020 tot uitvoering van het decreet van 5 april 2019 bepaalt de erkenningsvoorwaarden.

2. De erkenningscriteria: algemeen

Artikel 4 van het decreet van 5 april 2019 stelt de criteria voor de erkenning van rampen vast, namelijk:

1°. de wetenschappelijke criteria op basis van een minimale terugkeerperiode van dertig jaar van de ramp of de door de Vlaamse Regering te bepalen wetenschappelijke schaal;

2°. de financiële drempel, waarbij, bij de overschrijding ervan, niet voldaan hoeft te worden aan de wetenschappelijke criteria, vermeld in punt 1°.

Het besluit van de Vlaamse Regering van 30 oktober 2020 voert het voormeld artikel uit en bepaalt:

- voor het **financieel criterium**:

Het natuurverschijnsel met uitzonderlijk karakter voldoet aan het financieel criterium als het Vlaams Rampenfonds vaststelt, op basis van de ontvangen ramingen van de schadelijders conform artikel 16,

dat het op het grondgebied van het Vlaamse Gewest minstens voor honderd miljoen euro (niet geïndexeerd) schade aan private en openbare goederen heeft veroorzaakt (artikel 3);

- voor het **wetenschappelijk criterium hevige regenval**:

Artikel 4 van het voormelde besluit van de Vlaamse Regering van 30 oktober 2020 (zie 3.);

3. Hevige regenval: situering en erkenningscriteria

In de gemeente Herent werden zowel meldingen gedaan voor hevige regenval als voor overstroming. Het is voor schadelijders immers niet altijd duidelijk of de schade het gevolg is van het ongunstige weersverschijnsel hevige regenval of overstroming.

In de gemeente Zutendaal werd enkel melding gemaakt van hevige regenval.

Conform de toepassing van de artikels 4 en 5 van het uitvoeringsbesluit wordt het onderzoek naar schade door wateroverlast eerst afgetoetst aan het erkenningscriterium hevige regenval en vervolgens aan het erkenningscriterium overstroming.

Met toepassing van de regelgeving rampenschade moet hevige regenval voldoen aan de wetenschappelijk erkenningscriteria.

Hevige regenval (art. 4 uitvoeringsbesluit) kan als ramp erkend worden wanneer zware en plotse regenval van meer dan 35 millimeter per uur per vierkante meter of meer dan 70 millimeter per 24 uur per vierkante meter lokale overstromingen, opstuwingen van riolen of modderstromen veroorzaakt. Periodes van aanhoudende regenval worden als één ramp beschouwd.

Het Vlaams Rampenfonds beoordeelt het uitzonderlijk karakter van de hevige of aanhoudende regen op basis van de adviezen van het KMI, van de VMM of van beide.

Het Vlaams Rampenfonds beoordeelt de omvang van hevige regenval op basis van het advies van het KMI en de VMM.

De adviesverlening door het KMI wordt ondersteund door de samenwerkingsovereenkomst DKBUZA/KMI/2022/02 van 15 december 2022.

De adviesverlening door de VMM wordt ondersteund door de samenwerkingsovereenkomst DKBUZA/VMM/WL/2022/01 van 5 oktober 2022.

4. Procedure tot erkenning

Nadat het Vlaams Rampenfonds schademeldingen heeft ontvangen, maakt het een overzicht van de volgende gegevens:

- de naam van de gemeenten waaruit schademeldingen zijn ontvangen;
- het aantal gemeenten waaruit schademeldingen zijn ontvangen;
- het aantal schademeldingen;
- de data van de gemelde schade;
- de omvang van de gemelde schadebedragen.

Die gegevens vormen de basis voor het onderzoek van het financiële en/of wetenschappelijk criterium.

Als uit de analyse van de schademeldingen en/of uit het advies van de wetenschappelijke kennisinstellingen blijkt dat de getroffen gemeenten voldoen aan het financiële criterium of aan de wetenschappelijke erkenningscriteria, wordt een erkenningsdossier opgesteld en aan de Vlaamse Regering bezorgd.

Voor de hevige regenval die zich heeft voorgedaan op 11 en 12 mei 2023, konden getroffen personen hun schade melden binnen zestig dagen na het weersverschijnsel, namelijk tot en met 11 juli 2023. Vervolgens werden de ontvangen schademeldingen geanalyseerd.

Voor de hevige regenval die zich heeft voorgedaan op 12 september 2023, konden getroffen personen hun schade melden binnen de zestig dagen na het weersverschijnsel, namelijk tot en met 12 november 2023. Vervolgens werden de ontvangen schademeldingen geanalyseerd.

Nadat de wetenschappelijke instellingen, in casu het KMI en de VMM, op 8 mei 2024 de definitieve aanstiplijst voor hevige regenval van 11 en 12 mei 2023 en 12 september 2023 hadden ontvangen, werden ze verzocht hun definitief advies te formuleren.

Het KMI en de VMM bezorgden op 22 mei 2024 hun gezamenlijk advies op basis van de definitieve aanstiplijst hevige regenval.

Op basis van de analyse is gebleken dat in de gemeente Herent op 11 en 12 mei 2023 en in de gemeente Zutendaal op 12 september 2023 voldaan was aan de wettelijk vastgelegde wetenschappelijke erkenningscriteria van hevige regenval als ramp waarvoor schadelijders een schademelding hebben ingediend.

Op basis van de bovenstaande analyse wordt een voorstel tot erkenning als rampen hevige regenval geformuleerd voor de gemeente Herent en de gemeente Zutendaal.

Na goedkeuring door de Vlaamse Regering wordt het erkenningsbesluit gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad. Hierna beschikken schadelijders over een periode van drie maanden, die volgt op de maand van publicatie van het erkenningsbesluit in het Belgisch Staatsblad, om een aanvraag van een tegemoetkoming in te dienen bij het Vlaams Rampenfonds-

Het Vlaams Rampenfonds meldt de erkende ramp aan bij de Europese Commissie, zodat deze de bevestiging krijgt dat de uitgekeerde tegemoetkomingen conform de Europese Staatssteunregels verlopen.

Het Vlaams Rampenfonds controleert vervolgens of de aanvraag ontvankelijk en volledig is en geeft opdracht aan de externe deskundigen, die het aangesteld heeft, om een verslag op te stellen. Nadat de schadelijder akkoord is gegaan of opmerkingen heeft geformuleerd op het deskundigenverslag, wordt een vergoedingsbesluit opgesteld en naar de schadelijders gestuurd. Nadien wordt aan het Vlaams Fonds voor de Lastendelging (VFLD) opdracht gegeven om de toegekende tegemoetkoming uit te betalen.

5. Beknopte historiek en analyse van dit dossier

5.1 Meldingen

Het Vlaams Rampenfonds heeft in de periode van 11 mei 2023 tot en met 11 juli 2023 schademeldingen ontvangen zowel voor hevige regenval als voor overstroming in de **gemeente Herent**. In totaal werden 21 schademeldingen ontvangen voor een totaalbedrag van 163.376,40 EUR.

Omschrijving weersfenomeen	aantal meldingen	aantal geteisterde gemeenten	gemeld schadebedrag (in euro)
hevige regenval	11	1	71.041,2
overstroming	10	1	92.335,2
Totaal	21	1	163.376,4

Het Vlaams Rampenfonds heeft in de periode van 12 september 2023 tot en met 12 november 2023 één schademelding ontvangen voor hevige regenval in de **gemeente Zutendaal** voor een totaalbedrag van 2.039,44 EUR.

Omschrijving weersfenomeen	aantal meldingen	aantal geteisterde gemeenten	gemeld schadebedrag (in euro)
hevige regenval	1	1	2.039,44
overstroming	0	0	0
Totaal	1	1	2.039,44

5.2. Financieel criterium

Met 21 schademeldingen voor een bedrag van 163.376,40 EUR voor hevige regenval in de gemeente Herent op 11 en 12 mei 2023 is niet voldaan aan het financiële erkenningscriterium van honderd miljoen euro (niet geïndexeerd).

Met één schademeldingen voor een bedrag van 2.039,44 EUR voor hevige regenval in de gemeente Zutendaal op 12 september 2023 is niet voldaan aan het financiële erkenningscriterium van honderd miljoen euro (niet geïndexeerd).

5.3. Wetenschappelijke criterium

Aan het KMI en de VMM werd op 8 mei 2024 een definitief advies gevraagd over het uitzonderlijke karakter van de hevige regenval in de gemeenten Herent en Zutendaal.

Het Vlaams Rampenfonds heeft het gezamenlijk advies van het KMI en de VMM ontvangen op 22 mei 2024. Daaruit is gebleken dat de gemeente Herent op 11 en 12 mei 2023 en de gemeente Zutendaal op 12 september 2023 voldoen aan de wettelijk vastgelegde wetenschappelijke erkenningscriteria voor hevige regenval.

Een ontwerpbesluit houdende voorstel tot erkenning van de hevige regenval op 11 en 12 mei 2023 voor de gemeente Herent en de hevige regenval op 12 september 2023 voor de gemeente Zutendaal wordt dan ook bijgevoegd.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Art. 1. Omschrijving van het weersverschijnsel dat aanleiding geeft tot voorstel tot erkenning op basis van het wetenschappelijk erkenningscriterium.

Art. 2. De gemeente die voor erkenning in aanmerking komt.

Art. 3. Omschrijving van het weersverschijnsel dat aanleiding geeft tot voorstel tot erkenning op basis van het wetenschappelijk erkenningscriterium.

Art. 4. De gemeente die voor erkenning in aanmerking komt.

Art. 5. Voor schade aan de landbouwproductie kan alleen een tegemoetkoming worden verleend als het productieverlies per landbouwer en per teelt meer dan 30% bedraagt. Het productieverlies per teelt wordt berekend op basis van de totale oppervlakte van de teelt.

Art. 6. Opname van de Staatssteunregels, vervat in artikel 25 van Verordening (EU) nr. 2022/2472 van de Commissie van 14 december 2022 waarbij bepaalde categorieën steun in de landbouw- en de bosbouwsector en in plattelandgebieden op grond van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie met de interne markt verenigbaar worden verklaard (voor de EER relevante tekst), gepubliceerd in het Publicatieblad van de Europese Unie L327/1 van 21 december 2022.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Rekening houdend met het wetenschappelijk erkenningscriterium en het ontvangen wetenschappelijk advies van het KMI en de VMM komt de hevige regenval van 11 en 12 mei 2023 in de gemeente Herent en de hevige regenval van 12 september 2023 in de gemeente Zutendaal in aanmerking om erkend te worden als rampen.

Voor de gemeente Herent werden in totaal 21 schademeldingen ontvangen voor een totaalbedrag van 163.376,40 EUR.

Voor de gemeente Zutendaal werd in totaal 1 schademelding ontvangen voor een totaalbedrag van 2.039,44 EUR.

Het gemelde schadebedrag is slechts een eerste, indicatieve raming van de schade, die de schadelijders zelf hebben gemaakt. Pas na de erkenning als ramp, als alle deskundigenverslagen zijn opgesteld en alle vergoedingsbeslissingen zijn genomen, kan een adequaat zicht verkregen worden op de totale budgettaire impact van de hevige regenval van 11 en 12 mei 2023 en de hevige regenval van 12 september 2023. Op dat moment wordt de budgetprognose geëvalueerd.

Bij de raming van de budgettaire impact houdt het Vlaams Rampenfonds rekening met de volgende principes:

- De volgende schade komt in principe niet in aanmerking voor vergoeding:

- de schade aan private goederen die in principe verzekeraar zijn met toepassing van artikel 123 tot en met 132 van de wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen;
  - de schade aan private goederen die vallen onder de toepassing van artikel 1 tot en met 15 van het koninklijk besluit van 24 december 1992 betreffende de verzekering tegen brand en andere gevaren wat de eenvoudige risico's betreft;
  - de schade aan private goederen die verzekeraar zijn tegen dezelfde risico's op basis van buitenlands recht, met toepassing van artikel 6, 5°, van het voormelde decreet van 5 april 2019.
Overeenkomstig artikel 6, tweede lid, van het decreet van 5 april 2019 geldt artikel 6, 5°, niet voor goederen die niet verzekerd zijn door de financiële toestand van de schadelijder. Indien de schadelijder, die geen zelfstandige is zoals vermeld in artikel 3 van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen, bewijst met een attest van het bevoegde Centrum voor Maatschappelijk Welzijn dat hij op de dag van de ramp een leefloon of een gelijkwaardige financiële hulp ontving of daarvoor in aanmerking kwam.
- Op het nettobedrag van elk aanvaard schadedossier zijn de vergoedingsregels (vrijstelling van 500 euro en te indexerende coëfficiëntenberekening) van toepassing, zoals bepaald in hoofdstuk 6 van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 oktober 2020. Per dossier is in een maximale vergoeding van 113.650 euro (te indexerende) voorzien.
  - De tegemoetkoming wordt berekend op basis van artikel 27 van het uitvoeringsbesluit van 30 oktober 2020. De berekende vergoeding wordt, na aftrek van de vrijstelling en de toepassing van de toepasselijke vergoedingscoëfficiënten, verminderd met alle bedragen die derden (bijvoorbeeld verzekeringsmaatschappijen) betalen als gehele of gedeeltelijke dekking of herstel van de schade.
  - Artikel 6, 6°, van het decreet van 5 april 2019 houdende de tegemoetkoming in de schade die aangericht is door rampen in het Vlaamse Gewest stelt dat de volgende schade niet vergoed wordt: "Schade aan niet-binnengehaalde oogsten en teelten die in principe verzekerd kunnen worden door een brede weersverzekering, met uitzondering van schade aan niet-binnengehaalde oogsten en teelten die niet via een brede weersverzekering verzekerd zijn voor de risico's vorst, storm en rukwinden, sneeuw- of ijsdruk, hevige of aanhoudende regen en ernstige droogte, gedurende de overgangperiode, vermeld in artikel 27 van dit decreet".

Overeenkomstig artikel 6, derde lid, van het decreet van 5 april 2019 geldt artikel 6, 6°, niet voor schade bij schadelijders die zelfstandige zijn en die bewijzen dat ze zich tijdelijk in een moeilijke financiële of economische situatie bevonden aan de hand van de vrijstelling van de bijdrage aan het sociaal verzekeringsfonds die aan hen is verleend door het Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen.

- Schade veroorzaakt door hevige regenval is, overeenkomstig artikel 6, 6°, van het decreet van 5 april 2019, in principe verzekeraar door een brede weersverzekering.
Overeenkomstig artikel 27, §1, van het decreet van 5 april 2019, geldt voor landbouwers met schade aan teelten en niet-binnengehaalde oogsten die in principe verzekeraar zijn door een brede weersverzekering en die minstens 25% van hun totaal teeltareaal op bedrijfsniveau verzekerd hebben, een overgangsmaatregel waarin de Vlaamse Regering de niet-verzekerde schade gedeeltelijk vergoedt.

Voor schade aan teelten en niet-binnengehaalde oogsten zijn de afbouwende vergoedingsregels van artikel 27 van het decreet van 5 april 2019 van toepassing op het aanvaarde schadebedrag. Vanaf 1 januari 2023 gelden volgende vergoedingspercentages:

- als de landbouwer minstens 25% maar minder dan 50 % van zijn totaal teeltareaal verzekerd heeft: maximaal vergoedingspercentage van 16%;
- als de landbouwer minstens 50% van zijn totaal teeltareaal verzekerd heeft: maximaal vergoedingspercentage van 32%.

Voor de raming van het aantal schadedossiers werd uitgegaan van het aantal schademeldingen dat werd ingediend voor de gemeenten die voldoen aan de wettelijk vastgelegde erkenningscriteria voor hevige regenval. Er werden in totaal 21 schademeldingen ingediend voor de gemeente Herent en 1 schademelding voor de gemeente Zutendaal.

Er dient rekening mee gehouden te worden dat er tegemoetkomingen worden toegewezen voor schade aan gebouwen die niet verzekeraar zijn via een brandpolis eenvoudige risico's, voor schade aan voertuigen, schade aan niet-binnengehaalde teelten en oogsten en schade aan het openbaar domein.

Rekening houdend met de bovenvermelde principes en de afgeleide parameters op basis van de dossierbehandeling van de ramp "hevige regenval 14-16 juli 2021", waar de gemiddelde uitbetaalde tegemoetkoming per schadedossier 18.000 euro bedroeg, kan een zeer voorzichtige en voorlopige raming gemaakt worden van de budgettaire impact:

22 te verwachten dossiers x 1/3 (aantal schadedossiers met effectieve uitbetaling) x 18.000 euro = 132.000 euro.

Na de erkenning van de ramp zal de raming op basis van de effectief ingediende schadedossiers en op basis van de afgewerkte schadedossiers periodiek bijgestuurd worden. De eindbeoordeling van de verwerking van de ramp "hevige regenval van 11 en 12 mei 2023" en "hevige regenval van 12 september 2023" kan pas opgemaakt worden als alle dossiers afgehandeld zijn. De kans op een grote afwijking van de hierboven vermelde factoren is dus nog altijd reëel.

Het budget zal in de tijd grotendeels gespreid zijn over 2024 en 2025.

De schadevergoedingen worden opgevangen binnen de beschikbare kredieten.

Voor de financiering van het systeem (premiesubsidie en schadevergoedingen van het Vlaams Rampenfonds voor rampen erkend vanaf 1 januari 2020) wordt vanaf de begrotingsopmaak 2020 voor maximaal 13 miljoen euro jaarlijks een beroep gedaan op het Vlaams Fonds voor de Lastendelging. Als in een bepaald jaar een tekort wordt vastgesteld, wordt dat bedrag met maximaal 7 miljoen euro verhoogd, afkomstig van de landbouwbegroting. Als die middelen niet zouden volstaan in een bepaald jaar, wordt de financiering van het ontbrekende saldo in de Vlaamse Regering besproken.

Het positieve advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 4 juli 2024.

De Vlaamse minister, bevoegd voor het budgettaire beleid, heeft zijn akkoord verleend op 21 augustus 2024.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel heeft geen weerslag op het personeelsbestand of de personeelsbudgetten.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel heeft geen weerslag op het personeel, de werkingsuitgaven, de investeringen en schulden of de ontvangsten van de lokale besturen, behoudens als deze besturen een aanvraag tot tegemoetkoming voor eigen schade hebben ingediend.

4. VERDER TRAJECT

Na goedkeuring door de Vlaamse Regering en publicatie van het erkenningsbesluit in het Belgisch Staatsblad kunnen schadelijders tot het einde van de derde maand die volgt op de maand van publicatie van het erkenningsbesluit in het Belgisch Staatsblad een aanvraag van een tegemoetkoming indienen bij het Vlaams Rampenfonds.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar definitieve goedkeuring te geven aan het ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering waarbij de hevige regenval die heeft plaatsgevonden op 11 en 12 mei 2023 te Herent en de hevige regenval die heeft plaatsgevonden op 12 september 2023 te Zutendaal, als rampen worden erkend en waarbij de geografische uitgestrektheid van deze rampen wordt afgebakend;

2° de Vlaamse minister, bevoegd voor rampenschade, te gelasten het voormelde besluit van de Vlaamse Regering in extenso te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

Bijlagen:

- Erkenningsbesluit “hevige regenval van 11 en 12 mei 2023” en “hevige regenval van 12 september 2023”

- Gezamenlijk advies KMI en VMM voor hevige regenval van 11 en 12 mei 2023 dd. 22 mei 2024
- Gezamenlijk advies KMI en VMM voor de hevige regenval van 12 september 2023 dd. 22 mei 2024
- aanstipijst KMI en VMM voor hevige regenval van 11 en 12 mei 2023
- aanstipijst KMI en VMM voor de hevige regenval van 12 september 2023
- advies van de Inspectie van Financiën d.d. 4 juli 2024
- akkoord van de Vlaamse minister bevoegd voor het budgettair beleid dd. 21 augustus 2024